

Naturskyddsföreningen i Botkyrka–Salem

Verksamhetsberättelse för år 2021

(avser tiden 1 januari - 31 december 2021)

Medlemmar

Föreningen hade 1510 medlemmar, varav 481 familjemedlemmar, när detta skrevs, i febr. 2022. (Motsvarande antal ett år tidigare var 1560 resp. 526.)

Styrelsemöten

Utöver årsmötet har kretsen haft 10 ordinarie styrelsemöten och ett extra styrelsemöte om branden i Kagghamra och ett för planering.

Våra styrelsemöten har vi normalt i Harbrostugan, men detta år har de flesta styrelsemöten skett på distans med hjälp av programmet Zoom.

Under mötena har vi planerat höst- och vårprogrammen och diskuterat en mängd olika frågor, bl.a. fjärilsstig vid Pålalm, Uttrans vattenkvalitet, fågelmatningen vid Tullingemaden, backsvaleprojektet och bränderna i Kagghamra och Kassmyra.

En rolig punkt under styrelsemötena är gröna händelser, d.v.s. intressanta observationer av djur och växter i våra två kommuner.

Styrelsens sammansättning

	Före årsmötet 2021	Efter årsmötet 2021
Ordförande	vakant	vakant
Vice ordförande	vakant	vakant
Sekreterare	Harald W Thorburn	Harald W Thorburn
Kassör	Birgit Hagsten	Birgit Hagsten
Ord. ledamöter	Hasse Andersson	Hasse Andersson
	Moa Asplund	Moa Asplund
	Bo Ljungberg	Bo Ljungberg
	Helene Sjölund	Helene Sjölund
	Per Wallsten	
Suppleanter	Jan Govella	Ru Ergün
	Susanne Govella	Jan Govella
	Sven Persson	Susanne Govella
	Arne Söderbom	Sven Persson
	Sadia Tonner	Arne Söderbom

Posterna i styrelsen, utom ordföranden, fördelades vid konstituerande styrelsemöte.

Ekonomisk rapport

Föreningens ekonomi är god trots ett underskott på 5 928 kr. De största utgifterna under året har varit tryckning av två program samt utskick av dessa till föreningens medlemmar. Pandemin har påverkat utbudet av aktiviteter, dock har aktiviteten "Skogsbad" genomförts vid två tillfällen med sponsring av föreningen. Resultat- och balansräkningarna bifogas som ett separat dokument.

Samråd och yttranden

Föreningen har haft samråd med Stockholm Vatten och Avfall om planerade avverkningar i Bornsjöområdet. Efter att vi, tillsammans med skogsansvarig på "Stockholm Vatten och Avfall", besökt planerade avverkningsytor gjordes ändringar i dessa planer. Vissa planerade avverkningsytor togs bort och ersattes av andra ytor som ur biologisk mångfaldssynpunkt var av mindre betydelse i detta sammanhang.

Arbetsgrupper

Programgruppen

Styrelsen har fungerat som programkommitté. Två nummer av programbladet Gärdsmynen har getts ut. Både vår- och höstprogrammet gjordes i A5-format på 20 sidor. Textbidragen har samordnats av Sven Persson. Jonathan Österlund på Länsförbundet har gjort layouten.

Ängs- och hagegruppen

Ansvarig: Kurt Hermelin

Kurt har som vanligt gjort en mycket stor insats på vår fina slåtteräng. Vid två tillfällen på våren var det fagning, då vi räfsar bort gamla löv så att ljuset skulle komma fram till allt som spirar i marken.

Vid två tillfällen i augusti var det slåtter, då vi slog med lie efter att blommorna fröat av sig. Vid samtliga tillfällen bjöd föreningen på landgång och något att dricka.

Projekt Fjärilsstigen

Projektgrupp: Hasse Andersson och Bo Ljungberg

Vår krets arbetar med ett projekt där vi tillsammans med kommunen, markägaren och Vattenfall m.fl. försöker skapa en fjärilsstig söder om Tullinge. Den planerade fjärilsstigen följer Sörmlandsleden och på vissa sträckor ligger området i en kraftledningsgata.

Några i vår krets hade uppmärksammat att fjärilsfaunan var artrik i detta område. Vidare är det många som vandrar längs Sörmlandsleden just här. För att området skall fortsätta att vara ett attraktivt område för fjärilarna behövs en adekvat skötsel.

Under hösten hade vi ett samråd om hur ledningar skulle få grävas ner längs fjärilsstigen så att skadorna vid dessa ingrepp skulle bli så små som möjligt med tanke på fjärilsfaunan m.m.

Vidare hade en avverkning skett inom den kraftledningsgata som breddats och där riset olyckligtvis lagts på ytor som vi tillsammans med kommunen tidigare röjt fram. Flera styrelsemedlemmar och funktionär i föreningen hjälpte till under en dag under hösten, då vi flyttade undan ris och grenar från de nämnda platserna.

Projekt Backsvalor

Arbetsgrupp: Bo Ljungberg, Susanne Govella och Hans Terelius

Backsvaleprojektet som startade 2018 då vi i samarbete med täktansvariga och markägaren gjorde ett första försök att förbättra en tidigare häckningsplats för backsvalorna i Hamratäkten. Tyvärr lyckades vi inte heller detta år att få tillbaka backsvalorna till den gamla täktbranten.

Fågelmatningen vid Tullingemaden

Under vintersäsongen (sep-mars) sköter föreningen om vinterfågelmatningen vid Tullingemaden. Ansvarig är Hasse A, med hjälp av Bosse L och Per W. Samarbetet med Botkyrka kommun har fungerat bra under alla år, men fick ett bakslag i slutet av år 2020, då kommunen inte tänkte fortsätta med att bekosta fågelmaten. Efter flera kontakter med kommunen fick vi positiva besked att matningen kan fortsätta i stort sett som vanligt. Detta känns bra då många positiva kommentarer hörs om Tullingemaden och matningen.

Vattenfrågor, samverkan i Uttrans Vattenvårdsgrupp (UVVG)

Jan "Poppe" Govella

Naturskyddsföreningen i Botkyrka-Salem deltar i Vattenvårdsgruppen. Där samverkar vi med Uttrans Fastighetsägareförening och Uttrans Fiskevårdsförening med sammanlagt ca 600 medlemmar. Målet är att få Botkyrkas, Salems och Södertäljes kommuner att förbättra vattenkvaliteten genom restaurering av sjön Uttran och dess tillrinningsområden. Om god kemisk och biologisk status uppnås enligt EU:s ramdirektiv, genom olika restaureringsmetoder, kan sjön bl.a. få en gynnsam fiskartsammansättning som ger ett klarare och friskare vatten. Uttran kan även bli viktig som råvattenreserv i händelse av en olycka i Mälarens dricksvattentäkt.

Under 2021 har vi gemensamt fortsatt att arbeta för målen och sakteligen rört oss framåt i denna tunga byråkratiska process tillsammans med kommunerna. Vi har:

- haft åtta möten, både fysiska och digitala. Dessutom ett föredragsmöte, två kommunmöten, varav ett digitalt,
- mätt grundvattennivån i Uttrans f.d. grustäkt vid fem tillfällen, för att påvisa att ev. byggplaner kan påverka grundvattnet negativt. Den 28 maj 2021 var nivån endast 0,74 m under marknivån,
- arbetat och arbetar för en solcellspark (solenergi) i den f.d. grusgropen som ett alternativ till byggexploatering.

Samtliga avlopp i Botkyrka och Södertälje är nu åtgärdade. Stor möda har lagts på att följa upp några enskilda avlopp i Salem.

Naturskyddsföreningen och UVVG inbjöds även till Södertälje kommuns webbseminarium om åtgärder för sjön Måsnaren som har liknande problem.

Naturskyddsföreningen och UVVG har uppmärksammat kommunerna på vikten av att utreda mängden vitfisk i sjösystemet, som negativt påverkar siktdjupet och vattenkvaliteten i sjön. Kommunerna Botkyrka och Södertälje är positiva till att söka pengar för provfiske och reduktionsfiske.

Programbladet Gärdsmysen har nu en återkommande rubrik *Vattenspegl*n. Under den beskriver vi tillståndet och möjliga restaureringsmetoder m.m. för sjön Uttran.

Webbplatsen

Webbutformningen är gjord av Rolf Ekberg. Han har även detta år hjälpt oss att sköta webbplatsen. Den besöktes 23 512 gånger, att jämföra med 19 395 året innan.

Exkursioner och programverksamhet

Antal aktiviteter enligt programblad har varit 19 stycken.

Tullingemaden och Tullingegårdsbäcken 28 januari

Traditionsenligt besökte vi vår vinterfågelmatning vid Tullingemaden, samt promenerade bort till Tullingegårdsbäcken där vi bl.a. fick se en strömstare.

På grund av pandemin fick vi dela upp oss i två grupper där Per och Bosse tog hand om var sin grupp. Det fungerade bra och gruppdeltagarna fick se i stort sett samma fågelarter oberoende av vilken grupp de gick med.

Årsmöte 30 mars

Stämman genomfördes på distans, med Zoomlänk utskickad till dem som anmält sig. 21 deltagare.

Fågelexkursion till Angarnsjöängen 25 april

Vi var en liten grupp som åkte upp till Angarnsjöängen i Vallentuna kommun. Här fick vi se många olika sjöfågelarter såsom blåsgäss, vitkindade gäss, skedänder, snatteränder, brushanar och skogssnäppor m.m. Ett par bruna kärrhökar sågs över vassarna och sånglärkorna sjöng för fullt.

Skogsbad längs Stendalspromenaden 2 maj

Föreningen arrangerade skogsbad längs Stendalspromenaden med ledaren Petra Ellora Cau Wetterholm. Skogsbad har blivit populärt de senaste åren och ger stunds eftertanke i skogen där Petra guidar till naturkontakt. Eftersom vårens skogsbad blev fullbokad snabbt så hade arrangerade vi ett till tillfälle även på hösten. Medlemmarna fick betala 100 kr för att delta.

Parken och fågelplattformen vid Tullgarns slott 8 maj

Exkursionen startade vid Tullgarns slott där vi fick se att grågässen fått sina ungar. Från plattformen kunde vi se olika vadararter såsom tofsvipa, rödbena, svartsnäppa, gluttsnäppa och drillsnäppa. Ute på vattnet låg ett par salskrakar. Gruppen var liten och vi bestämde oss för att fortsätta till Tullgarnsnäs, som ligger relativt nära. Där studerade vi också en del växter utöver de fåglar vi såg. Gullpudra, gulsippa och svavelsippa (korsning mellan gulsippa och vitsippa).

Hörningsnäs naturreservat 17 maj

Kurt Hermelin visade vårfloran i Hörningsnäs naturreservat för åtta tappra naturälskare vid 11 grader, i snålblåst och sol.

24-timmars fågelinventering 22 maj

För trettonde året genomförde vi vår årliga fågelinventering vid Dalkarlsäng, Salem. Resultatet blev 63 noterade arter, ett normalt resultat för denna inventering. Resultaten har under våra tretton år legat från 55 till 65 arter. Smådopping, svarthakedopping, sångsvan på bo, lärkfalk, och vattenrall kan nämnas från dygnet. 16 inventerare såg till att fågeltornet var bemannat hela dygnet.

Skogens skafferi 30 maj och 12 oktober

Kocken Niki Sjölund tog på våren med oss ut på en exkursion vid Harbrostugan. Där visade han vilda ätbara växter och pratade om hur man kan använda dessa i matlagning. Det var många som ville komma på aktiviteten men p.g.a. restriktioner kunde enbart ett fåtal deltagare delta. Därför anordnande vi ett nytt tillfälle, fast digitalt på hösten.

Fjärilsstigen vid Pålamalm 19 juni

Vi var 17 personer som deltog i fjärilsvandringen i gassande solsken. Bra fart på dagfjärilarna, vilket gav en artlista med 13 arter. Dessutom en härlig obs av kungstrollslända. Exkursionen leddes av Hasse A, Birgit S och Bo L.

Garnuddens naturreservat 4 september

Denna lördag besökte vi ett naturreservat i Salems kommun, nämligen där Möllebadet ligger mitt i reservatet. Vi vandrade österut bort till dagvattendammarna, som också ligger i reservatet. Här fick vi se olika trollsländor som flög intill dammarna. Vi vandrade genom skogen tillbaka mot Möllebadet. Bosse, som på uppdrag av Salems kommun, utarbetat nya reservatsföreskrifter som gäller från den 31 juli 2018 berättade om varför kommunen infört dessa bestämmelser och vad det innebär för kommunen som markägare och för reservatsbesökarna.

Skogsbad längs Stendalspromenaden 12 september

Föreningen arrangerade en repris på vårens skogsbad. Det är bildligt talat ett bad, men bokstavligen talat en stunds eftertanke i skogen där vi guidas till naturkontakt. Att "bada" våra sinnen i skogsatmosfären. En bra kombination av bra väder och vår inspirerande guide, Petra Ellora Cau Wetterholm, gjorde det till en minnesvärd dag.

Fladdermusföreläsning – med en kort exkursion innan föreläsningen 13 oktober

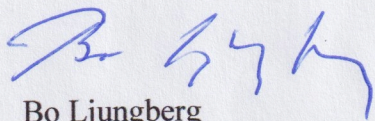
Fladdermusforskaren Johnny de Jong kom till oss och berättade om fladdermöss. Innan föreläsningen gjordes en kort exkursion i Tullinge, där vi försökte höra gråskimlig fladdermus. Tyvärr var vädret inte optimalt och vi lyckades inte höra någon gråskimlig, trots att arten hade hörts där några dagar tidigare. Däremot berättade Johnny ingående om den och andra arter då vi höll till i Harbrostugan.

Bildvisning av naturfotografen Isabella Chowra/N 3 november

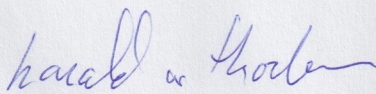
Under denna kväll fick vi se fina naturbilder tagna av Isabella, som nyligen blivit antagen som medlem i Naturfotograferna. Hon visade bilder som var tagna i Stockholms närhet, men även bilder från fjälltrakterna där vi fick se fina bilder av fjällrävar m.m.

Grötkväll i Vasastugan 5 december

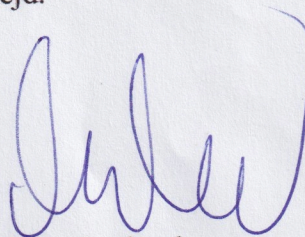
En traditionell grötkväll ägde rum i Vasastugan. Det serverades risgrynsgröt, glögg, pepparkakor och mycket annat som hör julen till. Därefter visade Bo Ljungberg naturbilder från Botkyrka-Salem med omnejd.

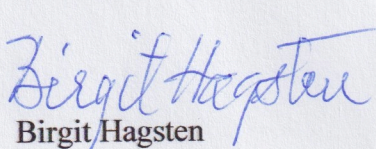
Bo Ljungberg

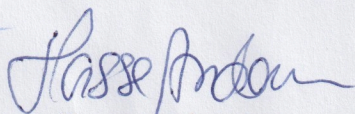
Harald W Thorburn

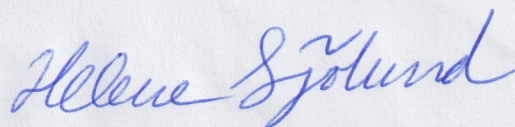
Moa Asplund

Birgit Hagsten

Hasse Andersson

Helene Sjölund